

Japonya'da Sessiz Bir Kırılma: Deflasyonun Sonu, Ucuz Paranın Vedası

Japonya ekonomisi, neredeyse otuz yıl sonra tarihsel bir eşikten geçiyor. Tokyo'da Japonya'nın en büyük iş dünyası örgütü Keidanren toplantısında konuşan Kazuo Ueda, Japonya Merkez Bankası'nın (Bank of Japan) enflasyon hedefine ulaşma konusunda artık çok daha fazla güven duyduğunu açıkça ortaya koydu. Bu güvenin en somut göstergesi ise politika faizinin %0,5'ten yaklaşık %0,75 seviyesine yükseltilmesi oldu. Bu oran, Japonya için sadece teknik bir karar değil; son otuz yılın en yüksek faiz seviyesi anlamına geliyor.

Bu adım, Japonya'nın 1990'ların sonundan bu yana sürdürdüğü "sıfır faiz" ve hatta "negatif faiz" döneminin fiilen kapanmaya başladığını gösteriyor. Bu değişim, sadece finansal piyasaları değil, Japon iş dünyasının tamamını etkileyecek yapısal bir dönüşümün habercisi.

Faiz Artışı: Ekonomik Olduğu Kadar Psikolojik Bir Dönüm Noktası

%0,75 seviyesi sembolik olarak son derece güçlü. Çünkü bu seviye, yalnızca borçlanma maliyetlerinin artması anlamına gelmiyor; aynı zamanda yıllardır düşük faizle ayakta kalan "zombi şirketler" için zor bir dönemin başlangıcını işaret ediyor. Buna karşılık, verimliliği yüksek ve sağlıklı şirketler için daha adil bir rekabet ortamı oluşması da mümkün. Kısacası Japon kapitalizmi, sessiz ama derin bir elemeden geçmeye hazırlanıyor.

Yeni Lider, Eski Refleksler: Sanae Takaichi Faktörü

Bu dönüşümün tam merkezinde, Ekim 2025'te göreve gelen Japonya'nın ilk kadın başbakanı Sanae Takaichi yer alıyor. Takaichi, eski Başbakan Şinzo Abe döneminde uygulanan ve "Abenomics" olarak bilinen genişlemeci maliye politikalarının açık bir savunucusu. Devlet harcamalarıyla büyümeyi destekleyen bu yaklaşım, bugünkü tabloyu daha karmaşık hale getiriyor. Burada temel bir çelişki ortaya çıkıyor: Merkez bankası faiz artırarak ekonomiyi sıkılaştırmak isterken, hükümet teşvik paketleri ve genişlemeci bütçe politikalarıyla piyasaya para sürmeye devam etmek istiyor. Para politikası ile maliye politikası arasındaki bu zıt yönlü duruş, piyasaların kafasını karıştırıyor ve Japon Yeni üzerindeki baskıyı artırıyor.

Zayıf Yen: Şirketler Kazanıyor, Hanehalkı Zorlanıyor

Yen'in dolar karşısında 155 seviyeleri ve üzerini görmesi, Japon ekonomisinde keskin bir ayrışma yaratıyor. Bir yanda ülkenin dev küresel şirketleri yurt dışı gelirlerini Yen'e çevirdiklerinde ciddi kâr artışları elde ediyor.

Ancak madalyonun diğer yüzü oldukça ağır. Japonya'nın gıda ve enerji ithalatına olan yüksek bağımlılığı, zayıf Yen'i doğrudan hayat pahalılığına dönüştürüyor. Benzinden elektrığe, gıdadan elektronik ürünlere kadar pek çok kalemden fiyatlar yükselirken, ücret artışlarının bu enflasyonun gerisinde kalması hanehalkının geçim sıkıntısını derinleştiriyor. Reel ücretlerdeki düşüş, bu sürecin en kırılma noktası.

Ueda'nın Net Mesajı: Deflasyon Geri Gelmeyecek

Kazuo Ueda'nın konuşmasındaki en kritik vurgu, Japonya'nın uzun yıllar alıştığı "hiçbir şeyin değişmediği" deflasyon ortamına geri dönme ihtimalinin artık oldukça düşük olduğu yönünde. Ueda'ya göre sıkılaştırılan işgücü piyasası, firmaların ücret ve fiyat belirleme davranışlarını kökten değiştirmiş durumda. Maaş artışlarının eşlik ettiği %2'lik fiyat istikrarı hedefine istikrarlı biçimde yaklaşıldığı düşünülüyor.

Bu da Japon ekonomisinin "sıfır norm" olarak tanımlanan, fiyatların ve ücretlerin yerinde saydığı dönemi geride bırakmaya başladığını gösteriyor.

Piyasalar Neden Hâlâ Yen'e Güvenmiyor?

Normal koşullarda faiz artışı bir para birimini destekler. Ancak bu kez tablo farklı. Faiz artışına rağmen Yen'in dolar karşısında değer kaybetmesi, piyasanın sadece merkez bankasına değil, bütünüyle ekonomi politikalarına baktığını gösteriyor. Takaichi'nin genişlemeci harcama politikalarının Japonya'nın mali disiplinini daha da zorlayacağı endişesi, Yen ve Japon tahvilleri üzerinde satış baskısı yaratıyor.

Sonuç: Sessiz Ama Tarihsel Bir Dönüşüm

Japonya'da yaşananlar ani bir kriz değil; sessiz, kontrollü ama tarihsel bir dönüşüm. Deflasyon dönemi kapanıyor, ucuz para devri sona eriyor ve ekonomi yeni bir denge arayışına giriyor. Bu süreçte kazananlar da olacak, zorlananlar da. Ancak bir gerçek artık net:

Japonya, eski Japonya değil.

Kaynak: The Mainichi, Bloomberg HT, CNBC, Bank Of Japan

Yasal Uyarı

Bu içerikte yer alan bilgiler genel nitelikte olup, herhangi bir getiri garantisi veya doğrudan yatırım tavsiyesi niteliği taşımamaktadır. Yatırım kararları kişisel risk ve tercihlere göre verilmelidir. Yatırımcıların, burada yer alan bilgilere dayanarak işlem yapmadan önce kendi araştırmalarını yapmaları ve ilgili verileri doğrulamaları önemle tavsiye edilir. Burada yer alan bilgilere dayanılarak yapılan işlemlerden doğabilecek doğrudan veya dolaylı zararlardan Destek Yatırım Menkul Değerler A.Ş., bağlı kuruluşları, çalışanları ve danışmanları sorumlu tutulamaz.

Sunulan veriler güvenilirliği kabul edilen kaynaklardan elde edilmiş olmakla birlikte, bilgilerdeki doğruluk, eksiksizlik ve değişmezlik garanti edilmemektedir. Destek Yatırım adına sizinle iletişime geçen kişi veya kurumların kaynağını mutlaka doğrulayınız. Kurumumuz Telegram vb. uygulamalar veya sahte internet siteleri üzerinden hiçbir şekilde bilgi talep etmez, nakit yatırma veya çekme işlemlerine yönlendirmez. Tüm resmi bilgilere yalnızca kurumumuzun web sitesi üzerinden ulaşabilir ve doğruluğunu teyit edebilirsiniz.

Burada yer alan bilgi, yorum ve tavsiyeler yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti; aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, yatırım ve kalkınma bankaları ile müşteri arasında imzalanacak sözleşme çerçevesinde, kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Bu nedenle, yalnızca burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir. Bu içerikte yer alan bilgi ve verilerden kaynaklanabilecek doğrudan veya dolaylı zararlardan, kâr yoksunluğundan veya üçüncü kişilerin uğrayabileceği zararlardan Destek Yatırım Menkul Değerler A.Ş. hiçbir şekilde sorumlu değildir.

Gökhan Uskuay

Araştırma Direktörü

arastirma@destekyatirim.com